

FIȘA DISCIPLINEI
FILOSOFIE CONTEMPORANĂ, sec. XX
Anul universitar 2024-2025

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
1.2. Facultatea	ISTORIE ȘI FILOSOFIE
1.3. Departamentul	FILOSOFIE
1.4. Domeniul de studii	FILOSOFIE
1.5. Ciclul de studii	LICENȚĂ
1.6. Programul de studii / Calificarea	FILOSOFIE/FILOSOFIE
1.7. Forma de învățământ	ZI

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		FILOSOFIE CONTEMPORANĂ, sec. XX				Codul disciplinei	HLR2602
2.2. Titularul activităților de curs							
2.3. Titularul activităților de seminar							
2.4. Anul de studiu	3	2.5. Semestrul	6	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	Obligatorie

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	48	din care: 3.5. curs	24	3.6 seminar/laborator	24
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					24
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					24
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					40
Tutoriat (consiliere profesională)					4
Examinări					4
Alte activități					6
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				102	
3.8. Total ore pe semestru				150	
3.9. Numărul de credite				6	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Prezența la orele de curs nu este obligatorie. Prezentarea la examen nu este condiționată de număr minim de prezențe.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Activitatea la seminar este obligatorie. Seminarele pierdute se pot recupera.

6.1. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	• C2.3 Problematizarea și operaționalizarea conceptelor cheie pentru soluționarea unor probleme filosofice de complexitate medie. • C2.4 Evaluarea comparativă a ideilor și argumentelor unor teorii filosofice și identificarea meritelor și limitelor acestora • C3.4 Examinarea critică și constructivă a conceptelor și viziunilor (abordărilor) din filosofia modernă care au inspirat filosofia contemporană • C4.1 Formularea de ipoteze referitoare la acțiunile și experiența umană, utilizând în mod adecvat limbajul și metodele de bază ale filosofiei • C4.2 Capacitatea de a aplica, combina și transmite în mod corect și adecvat cunoștințele dobândite;
Competențe transversale	• abilitatea de a comunica oral și în scris în limba română, utilizând corect terminologia și demersurile specifice Filosofiei contemporane; • competențe în cercetarea documentară și utilizarea computerului în căutarea-găsirea de informații bibliografice

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul cunoaște: - sursele filosofice clasice și moderne ale filosofiei contemporane - conceptele majore ale teoriilor filosofice contemporane - asemănările și deosebirile dintre tematicile diferiților filosofi contemporani - tendințele gândirii critice actuale
Aptitudini	Studentul este capabil să : - identifice motivele filosofice clasice și moderne în filosofia contemporană - urmărească evoluția unor concepte în textele contemporane - compare critic abordările diferite ale filosofilor contemporani - articuleze gândirea filosofica actuală cu provocările societății de azi
Responsabilități și autonomie	Studentul are capacitatea de a lucra independent pentru: - a interpreta un text de filosofie contemporană - a participa la o dezbateră de idei între teorii concurente - a elabora un eseu filosofic pornind de la textele propuse - a interpreta un text filosofic contemporan la prima vedere

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Conectarea studenților cu probleme actuale ale filosofiei și identificarea tendințelor culturale și istorice în filosofia contemporană
7.2 Obiectivele specifice	• Raportarea filosofiei contemporane la concepte consacrate în istoria filosofiei. • Clarificarea ideii de contemporan și contemporaneitate. • Identificarea unor perspective noi în filosofia contemporană. • Modalități de a relansa probleme clasice ale filosofiei. • Problematizarea rolului și importanței filosofiei în societatea contemporană. • Stabilirea relației filosofiei contemporane cu știința actuală. • Politicile culturale și filosofia.

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere generală		
2. Moșteniri ale secolului XX: continuități, depășiri, rupturi. De la structuralism la post-structuralism și neo-structuralism	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
3. Jacques Derrida – de la structuralism la deconstrucție	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
4. Jacques Derrida – „metoda” deconstrucției. Exemplificări.	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
5. Deconstrucția politicii	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
6. Gilles Deleuze – o filosofie a sensului și a diferenței	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
7. Gilles Deleuze – critica societății de control	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
8. Michel Foucault – Biografia unei epoci	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
9. Michel Foucault – Arheologia cunoașterii și ordinea discursului	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
10. Michel Foucault – Puterea și bioputerea	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
11. Michel Foucault – Arhitectura grijii de sine și curajul adevărului	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
12. Curs final	- curs interactiv cu fundament de prelegere - citate și analiză de text - dialog pe baza unor exemple și întrebări.	
Bibliografie curs J. Habermas – „Conștiința modernă a timpului și nevoia acestuia de autoasigurare”, in <i>Discursul filosofic al modernității</i>, All, 2000, pp. 19-40. Walter Benjamin – „Critica violenței”, in <i>Despre violență</i>, Idea, Cluj, 2004, pp. 5-25; J. Derrida – „Prenumele lui Benjamin”, in <i>Despre violență</i>, Cluj, 2004, pp. 59-97. J. Derrida – „Structura, semnul și jocul în discursul științelor umane”, in <i>Scritura și diferența</i>, Univers, 1998. J. Derrida – „Diferența”, in <i>Margini – de-ale filosofiei</i>, Tact, 2015. J. Derrida – „<<Lumea>> Luminilor ce vor veni”, in <i>Deconstrucția politicii</i>, Idea, Cluj, 2005, pp. 61-99; J. Derrida – „Autoimunități, sinucideri reale și simbolice”, in <i>Deconstrucția politicii</i>, op. cit., pp. 99-143. J. Habermas despre Derrida J. Habermas – <i>Discursul filosofic al modernității</i>, All, 2000 Imm. Kant – „Ce sînt Luminile?”, in <i>Ideea critică și perspectivele filosofiei moderne</i>, Paideia, 2000, pp. 27-41. M. Foucault – „Ce sînt Luminile?”, in <i>Ce este un autor?</i>, Idea, 2004, pp. 63-89. G. Bataille – <i>Suveranitatea</i>, Paralela 45, 2004, pp. 11-37, 37-67. M. Foucault – „Prefață la transgresiune”, in <i>Theatrum philosophicum</i>, Casa Cărții de Știință, 2001, pp. 11-30. M. Foucault – „Panoptismul”, in <i>A supraveghea și a pedepsi</i>, Paralela 45, 2005, pp. 249-291 M. Foucault – „Ochiurile puterii”, in <i>Lumea e un mare azil</i>, Idea, Cluj, 2005, pp. 97-113. M. Foucault – <i>Puterea psihiatrică</i>, Idea, Cluj, 2006, Cursul din 21 nov. 1973. M. Foucault – <i>Istoria sexualității</i>, vol. I., <i>Voința de a ști</i>, Univers, București, 2004, pp. 127-150. M. Foucault – „Trebuie să apărăm societatea”, Idea, Cluj, 2009, pp. 189-207. J. Habermas – <i>Discursul filosofic al modernității</i>, All, 2000, pp. 230-256 sau 256-281.		

M. Foucault – <i>Theatrum philosophicum</i> , Casa Cărții de Știință, 2001, pp. 288-341, 349-379. G. Deleuze, F. Guattari – <i>Ce este filosofia?</i> , Pandora, 1999, pp. 17-114 G. Deleuze – „Rizomul”, in <i>Mii de platouri</i> , Ed. Art, București, 2013 G. Deleuze – „Post-scriptum la societățile de control”, in <i>Tratative</i> , Idea.		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Introducere în tematica seminarului		
2. Discuție în jurul unei cărți: Jean-Luc Nancy, <i>Uitarea filosofiei</i>	- seminar interactiv pe bază de discuții - comentariu de text și dezbateri	
3. Moștenirea Luminilor: emancipare sau totalitarism al rațiunii?	- seminar interactiv pe bază de discuții - comentariu de text și dezbateri	
4. Rațiune iluministă și teroare (<i>Filosofie într-un timp al terorii</i> , Paralela 45)	- seminar interactiv pe bază de discuții - comentariu de text și dezbateri	
5. Pro și contra deconstrucției	- seminar interactiv pe bază de discuții - comentariu de text și dezbateri	
6. Dezbateri în jurul unei cărți: Gilles Deleuze, <i>Logica sensului</i>	- seminar interactiv pe bază de discuții - comentariu de text și dezbateri	
7. Gilles Deleuze – Devenire și control	- seminar interactiv pe bază de discuții - comentariu de text și dezbateri	
8. Gilles Deleuze - Un nou concept al filosofiei	- seminar interactiv pe bază de discuții - comentariu de text și dezbateri	
9. Dezbateri în jurul unei cărți: Michel Foucault, <i>Discursul filosofic</i>	- seminar interactiv pe bază de discuții - comentariu de text și dezbateri	
10. Ce este puterea?	- seminar interactiv pe bază de discuții - comentariu de text și dezbateri	
11. De la bioputere la guvernarea de sine	- seminar interactiv pe bază de discuții - comentariu de text și dezbateri	
12. Filosofia secolului XXI – psihoputere și accelerarea lumii	- seminar interactiv pe bază de discuții - comentariu de text și dezbateri	
Bibliografie Moștenirea Luminilor: emancipare sau totalitarism al rațiunii? 1. Imm. Kant – „Ce sînt Luminile?”, in <i>Ideea critică și perspectivele filosofiei moderne</i> , Paideia, 2000, p. 27-41. 2. M. Foucault – „Ce sînt Luminile?” , in <i>Ce este un autor?</i> , Idea, 2004, p. 63-89 3. M. Horkheimer, Th.W. Adorno – <i>Dialectica Luminilor</i> , Polirom, 2012, p. 17-59 Rațiune iluministă și teroare (<i>Filosofie într-un timp al terorii</i> , Paralela 45) 4. G. Boradori – „Terorismul și moștenirea Iluminismului”, p. 19-53 5. „Fundamentalism și teroare. Un dialog cu Jürgen Habermas”, p. 53-79 6. „Autoimunități, sinucideri reale și simbolice. Un dialog cu Derrida”, p. 133-205. Pro și contra deconstrucției 7. J. Derrida – „Structura, semnul și jocul în discursul științelor umane”, in <i>Scriitura și diferența</i> , Univers, 1998, p. 375-392 8. R. Rorty – „De la teoria ironistă la aluziile private: Derrida”, in <i>Contingență, ironie și solidaritate</i> , All, 1998, p. 203-225 9. J. Habermas – „Supralicitarea filosofiei temporalizate a originii”, in <i>Discursul filosofic al modernității</i> , All, 2000, p. 162-183 Dezbateri în jurul unei cărți: Gilles Deleuze, <i>Logica sensului</i> 10. G. Deleuze – <i>Logica sensului</i> , Tact, 2023 11. G. Deleuze – <i>Logica sensului</i> , Tact, 2023 12. G. Deleuze – <i>Logica sensului</i> , Tact, 2023 Gilles Deleuze – Devenire și control 13. G. Deleuze, F. Guattari – <i>Anti-Oedip</i> , Paralela 45, 2008, pp. 5-30 14. G. Deleuze, F. Guattari – „Rizomul”, in <i>Mii de platouri</i> , Art, 2013, p. 7-38 15. G. Deleuze, F. Guattari – „Netedul și striatul”, in <i>Mii de platouri</i> , p. 633-667 Gilles Deleuze - Un nou concept al filosofiei 16. G. Deleuze, F. Guattari – <i>Ce este filosofia?</i> , Pandora, 1999, p. 17-36 17. G. Deleuze, F. Guattari – <i>Ce este filosofia?</i> , Pandora, 1999, p. 36-60 18. G. Deleuze, F. Guattari – <i>Ce este filosofia?</i> , Pandora, 1999, p. 60-84		

Dezbateri în jurul unei cărți: Michel Foucault, Discursul filosofic 19. M. Foucault – Discursul filosofic, Trei, 2024 20. M. Foucault – Discursul filosofic, Trei, 2024 21. M. Foucault – Discursul filosofic, Trei, 2024 Ce este puterea? 22. M. Foucault – „Ochiurile puterii”, in Lumea e un mare azil, Idea, 2005, p. 97-113 23. M. Foucault – Puterea psihiatrică, Idea, 2006, p. 43-61 24. Byung-Chul Han – Psychopolitics. Neoliberalism and New Technologies of Power, Cap. 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13 (in jur de 35 pagini) 25. Judith Butler - The Psychic Life of Power, p. 83-105 De la bioputere la guvernarea de sine 26. M. Foucault – Istoria sexualității, vol. I, Voința de a ști, Univers 2004, p. 127-150 27. M. Foucault – „Trebuie să apărăm societatea”, Idea, 2009, p. 189-207 28. M. Foucault – Guvernarea de sine și guvernarea celorlalți, Idea, passim. Filosofia secolului XXI – psihoputere și accelerarea lumii 29. Bernard Stiegler – Economie de l'hypermatériel et psychopouvoir 30. Hartmut Rosa – Accelerare și alienare, passim. 31. Judith Butler – Cadre de război, Casa Cărții de Știință, 2014, p. 11-44, p. 151-177 32. Martha C. Nussbaum – Not For Profit. Why Democracy Needs the Humanities, p. 1-77
--

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul cursului este compatibil cu conținutul cursurilor predate la nivel „undergraduate” în universități de prestigiu din Europa și SUA, precum și cu cerințele comunității profesionale

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- însușirea cunoștințelor predate la curs; - capacitatea de a opera în mod corect și adecvat cu acestea - asumarea unei cercetări documentare proprii în domeniul Filosofiei contemporane; - însușirea și aplicarea metodelor de cercetare și de redactare specifice filosofiei (analiză de text, referat, eseu academic)	Evaluarea se va face atât pe parcursul semestrului cât și în timpul examinării finale Examen scris la sfârșitul semestrului (sesiune)	40% din nota finală
10.5 Seminar/laborator	- activitate seminar: participare activă la dezbateri, prezentare la termen a unor lucrări scrise; - redactarea unui raport de sinteză pentru textul prezentat la seminar - însușirea cunoștințelor discutate la seminar; - capacitatea de a opera în mod corect și adecvat cu acestea - însușirea și aplicarea metodelor de cercetare și de redactare specifice filosofiei (analiză de text, referat, eseu academic)	Evaluarea se va face atât pe parcursul semestrului – verificare orală – cât și în timpul examinării finale	Răspuns la tema Derrida, Deleuze, Foucault (1000-1500 cuvinte) – 20%. Prezentare text la seminar (1) – 20%. Prezentare text la seminar (2) – 20%

10.6 Standard minim de performanță

- Fiecare student va trebui să facă cel puțin o prezentare la seminar.
- Prezentarea de text nu trebuie să depășească 15-20 de minute. Studentul care prezintă textul trebuie să poată formula miza principală a textului și să-i rezume cele 3-4 mari idei, înainte de a formula o concluzie proprie și argumentată, bazată pe cunoașterea în detaliu a textului. Așadar: prezentarea textului nu înseamnă o înșiruire a tuturor ideilor din text, ci o sinteză a lui, care să-l facă accesibil și comprehensibil celorlalți colegi care l-au citit, dar l-au aprofundat mai puțin. Întrucât pot contribui la înțelegerea textului, prezentările grafice (power point, text, animație) sunt binevenite, dar nu sunt obligatorii, iar absența lor nu este, evident, sancționată.

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

Nu se aplică

Data completării:

...

Semnătura titularului de curs

Ciprian Mihali

Semnătura titularului de seminar

Ciprian Mihali

Data avizării în departament:

...

Semnătura directorului de departament

Ciprian Mihali

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".